

raadet Bod derpaa, og det har jo været antydet, at der burde gjøres et Laan til Sparekasserne for at sætte dem i Stand til at lade være at opsigte Kapitaler. I Anledning af nogle af de Ytringer, der ere fremkomne herom, vil jeg gjøre et Par Bemærkninger. Jeg kan ikke ganske samstemme med det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds (Th. Nielsen) i den særlige Omhu, han havde for de mere velstaaende Landmænd. Der er dog noget Underligt i at tænke sig, at man just skal have en særlig Omhu for de Velstaaende, at det skal være en Statsinteresse, at det skal være af Interesse for Staten, at man passer paa, at ikke de nogenlunde Velstaaende ogsaa kunne blive fattige. Jeg tror ikke, at jeg har hørt feil heri. (Th. Nielsen: Det Sidste er ogsaa noget Andet). Ja, nu har jeg altsaa forklaret, hvad det ærede Medlem mente; men hvad mig angaar, tror jeg, at de, der dog have Noget, vide bedre at hjælpe sig end de, der Intet have, og hvad der især er en af vor Lids værste Plager, er netop at staffe dem Livsophold, som ikke have noget Andet end deres Hænders Arbeidskraft. Altsaa forekommer det mig ikke, at de velhavende Gaardmænd ere de, der særlig skulle begunstiges ved denne Leilighed. Det vilde være mig underligt kjert, om vi ogsaa kunde faae disse Medborgere hjulpede udover en Forlegenhed; men jeg kan ikke sige, at det for mig stiller sig saaledes, at det skulde være en særlig Statsopgave at komme netop dem til Hjælp under de nuværende Forhold. Den ærede Minister udtalte, at man vilde have, at det Laan, man havde tænkt paa, skulde gives af Statskassen, skulde komme en enkelt Klasse af Medborgere til Gode og gjenne en vis enkelt Art af Institutioner, nemlig gennem Sparekasserne, og han mente derimod, at man skulde komme Alle til Hjælp. Dertil vil jeg dog bemærke, at det er ikke Alle, der lide lige meget under de nuværende vanskelige Forhold. Der er nu de Handlende. De staa i et ganske andet Forhold til Pengekrisen og de vanskelige Pengeforhold end Eiendomsbesiddere. De ere ikke nødt til at gjøre visse Forretninger, naar de kunne regne sig til, at disse ikke kunne betale sig; de kunne holde sig noget tilbage, men den, der har en Eiendom, hvori der indstaar en Kapital, som maatte er saa stor, at Netto-Udbyttet af Eiendommen er knap tilstrækkeligt til at give Renten og hans daglige Behov, kan ikke gjøre nogen Stilstand. Han er nødt til at blive under de Forhold, under hvilke han er, og har ikke udenlandske Kredit at kunne støtte sig til eller de Laanbanker, som de Handlende derimod have (Afbrydelse af Th. Nielsen). Ja, det ærede Medlem maa ikke give det Udseende af, at jeg ikke vil, at Eiendomsbesidderne skulle hjælpes; jeg siger kun, at en særlig Klasse af dem, som han omtalte, nemlig de mere Velstaaende, kan jeg ikke se ere netop de, der særlig skulle hjælpes.

Naar man ser hen til Bankforholdene her i Landet, er det er Fænomen, som er meget paafaldende, som fortjener megen Opmærksomhed, og som har en stor Indflydelse overfor Eiendomsbesiddere. Der er jo oprettet flere Banker i den senere Tid, og man kan jo sige, at det i Grunden væsentlig er Handelsbanker, og Nationalbanken, som i sin Tid blev oprettet ved tungne Laan paa de faste Eiendomme i By og Land, er jo, synes det mig, mere og mere gaaet over til ogsaa at at være en væsentlig Støtte for Handelen. Jeg veed ikke, om jeg tager feil deri, men det forekommer mig, at i de senere Aar udlæner Nationalbanken ikke direkte Penge i faste Eiendomme. Jeg veed derimod, at den er tilbøjelig til at hjælpe faste Eiendomsbesiddere derved, at den laaner paa Akkommodationsobligationer; men det er jo noget ganske Andet end at laane direkte paa faste Eiendomme. Jeg er for lidt inde i disse Ting, til at jeg tør give mig til at dable Noget i den Henseende; men jeg vil kun henlede Opmærksomheden paa dette Faktum, idet det forekommer mig, at Retfærdighed fordrer, at, naar denne Bank fra først af er støttet til Eiendomsbesiddere, burde ogsaa disse støttes særlig af denne Bank. Derjom det nu skulde være Tilfældet, som maatte er en Feiltagelse af mig, at Nationalbanken ikke laaner direkte ud i faste Eiendomme, forekommer det mig ikke, at den gjør for Eiendomsbesidderne det, man kunde have Ret til at vente af den. Den ærede Minister har ikke her udtalt, men der er fra anden Side antydet, at der var en Maade, hvorpaa man kunde komme Eiendomsbesiddere til Hjælp med Hensyn til det sidste Middel, de havde til at staffe sig Penge, nemlig gennem Kreditforeningerne, og jeg har altsaa Grund til at tro, at den ærede Minister har den Anskuelse, at det mulig kunde støtte Værdien af Kreditforeningens Obligationer, derjom der blev gjort Indkøb deraf for Statens Regning. Ved at gjennemse Listen over vore Statsaktiver, har jeg ikke kunnet se, at der deri findes nogen Post, som omfatter Kreditforeningens Obligationer fra Indlandet. Derimod har jeg set, at der er en enkelt Post af svenske Kreditforenings Obligationer. Nu forekommer det mig, at det kunde være meget heldigt, om der blev opkjøbt af danske Kreditforenings Obligationer. Jeg tror ikke, at det vilde have den Følge, at der vilde blive en unaturlig høj Kurs paa dem; men jeg antager, at der vilde dog blive en Forbedring i deres Stilling, som gjorde det lettere for Folk at hente deres Laan fra Kreditforeningerne. Naar jeg derimod ser et Institut, for hvilket Staten har Garanti — jeg mener Livsforikringsanstalten — og ser, hvad den har for Beholdninger, da ser jeg, at der er ikke saa Midler af den Slags, mange af dens Fonds ligge netop saaledes; men der er dog, saavidt jeg veed, for 10 Millioner Kr. 4 pCt. uopsigelige kgl. Obligationer. Det forekommer mig, at det var ønskeligt, om dette Institut ogsaa